

Punjab Government Gazette

EXTRAORDINARY

Published by Authority

CHANDIGARH, SATURDAY, JANUARY 24, 2026
(MAGHA 4, 1947 SAKA)

ਵਿਧਾਨਕ ਅਨੁਪੂਰਕ

	ਮਜ਼ਮੂਨ	ਪੰਨੇ
ਭਾਗ I	ਐਕਟ	
	1. ਪੰਜਾਬ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਐਕਟ, 2009 (2009 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 17)	... 93-106
	2. ਪੰਜਾਬ ਟਿਸੂ ਕਲਚਰ ਆਧਾਰਿਤ ਆਲੂ ਬੀਜ ਐਕਟ, 2020 (2020 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 18)	... 107-125
ਭਾਗ II	ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਕੋਈ ਨਹੀਂ	
ਭਾਗ III	ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨਕਾਰੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ	
ਭਾਗ IV	ਦਰੁਸਤੀ ਪਰਚੀਆਂ, ਪੁਨਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬਦਲੇ ਪੰਨੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ	

ਭਾਗ-I
ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ
ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ ਵਿਭਾਗ
ਅਧਿਸੂਚਨਾ

ਮਿਤੀ 23 ਜਨਵਰੀ, 2026

ਨੰ. 08/ਭ:ਕ/2026.— ਪੰਜਾਬ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਐਕਟ, 2009 ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਰਾਜਪਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਐਕਟ, 1967 (1967 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 5) ਦੀ ਧਾਰਾ 6-ਓ ਅਧੀਨ ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਸੱਤਾਯੁਕਤ ਪਾਠ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

DEPARTMENT OF LEGAL AND LEGISLATIVE AFFAIRS

NOTIFICATION

The 23rd January, 2026

No. 08/L.C./2026.— The Translation in Punjabi of the Punjab Special Economic Zones Act, 2009 is hereby published under the authority of the Governor of Punjab and shall be deemed to be the authoritative text thereof in Punjabi under section 6-A of the Punjab Official Language Act, 1967 (Punjab Act No.5 of 1967)

ਪੰਜਾਬ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਐਕਟ, 2009

(2009 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 17)

ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਬੰਧਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਡੇ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਿਰਯਾਤ ਉੱਨਤੀ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਆਧਾਰਕ-ਬਣਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਤੇ ਐਕੜ ਮੁਕਤ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਖੇਤਰ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੌਖਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਸੰਪੂਰਨ ਵੱਡੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟਾਊਨਸ਼ਿੱਪਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਉਤਪ੍ਰੇਰਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਂ ਅਨੁਸੰਗਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ।

ਭਾਰਤ ਗਣਰਾਜ ਦੇ ਸੱਠਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਕਟ ਬਣੇ:—

- (1) ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਐਕਟ, 2009 ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।
- (2) ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਨਾਫਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਯਤ ਕਰੇ।

ਸੰਖੇਪ ਨਾਂ ਅਤੇ
ਅਰੰਭ।

ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ।

2. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਲੋੜੇ,—

(ੳ) “ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ” ਵਿੱਚ ਸੜਕਾਂ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਗਲੀਆਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ, ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ, ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਜਲ ਨਿਕਾਸ, ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ, ਸੈਲਾਨੀ ਖੇਡਾਂ, ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਥਾਵਾਂ, ਪਾਰਕ, ਭੂ-ਦ੍ਰਿਸ਼ ਅਤੇ ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਵਿਧਾ ਵਜੋਂ ਐਲਾਨ ਕਰੇ;

(ਅ) “ਇਮਾਰਤ” ਵਿੱਚ —

(i) ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਸਿਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ, ਖੇਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਜਕ ਅਧਾਰਕ ਬਣਤਰ, ਤਬੇਲਾ, ਗੋਦਾਮ, ਸੈਂਡ, ਝੁੱਗੀ ਦੀ ਕੰਧ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢਾਂਚਾ ਭਾਵੇਂ ਚਿਣਾਈ, ਇੱਟਾਂ, ਮਿੱਟੀ, ਲੱਕੜ, ਧਾਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਹੋਵੇ, ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਘਰ, ਘਰੇ ਬਾਹਰ ਫੈਕਟਰੀ, ਦਫ਼ਤਰ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ;

(ii) ਪਹੀਆਂ 'ਤੇ ਬਣਿਆ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਨੀਂਹ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟਿਕਿਆ ਹੋਇਆ ਇੱਕ ਢਾਂਚਾ;

(iii) ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ, ਪੇਤ, ਕਿਸ਼ਤੀ, ਤੰਬੂ, ਵੈਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢਾਂਚਾ ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਨਿਵਾਸ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਸਾਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(iv) ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਬਾਗ਼, ਮੈਦਾਨ, ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਤਬੇਲੇ, ਜੋ ਕੋਈ ਹੋਣ, ਜੋ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ, ਉਦਯੋਗਿਕ, ਵਪਾਰਕ, ਸੰਸਥਾਗਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਚਿਤਵਤ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਅਸਲ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ,

ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ;

(ੲ) “ਉਸਾਰੀ ਅਮਲ” ਵਿੱਚ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁੜ-ਉਸਾਰੀ ਅਮਲ, ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਢਾਂਚਾਗਤ ਬਦਲਾਅ, ਜਾਂ ਜੋੜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਮਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ;

- (ਸ) “ਡਾਇਰੈਕਟਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਵਣਜ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪੰਜਾਬ;
- (ਹ) “ਅਧਾਰਕ ਬਣਤਰ” ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ, ਵਪਾਰਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਅਧਾਰਕ ਬਣਤਰ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ;
- (ਕ) “ਭੋ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਉਪਰਲਾ ਢਾਂਚਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ;
- (ਖ) “ਦਖੀਲਕਾਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਮੱਲੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ, ਸੌਖਦਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ;
- (ਗ) “ਜ਼ੋਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦਾ ਪੂਰਤੀਕਾਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਜੋ ਵਿਕਾਸਕਾਰ, ਸਹਿ-ਵਿਕਾਸਕਾਰ, ਦਖੀਲਕਾਰ ਜਾਂ ਨਿਵਾਸੀ ਨੂੰ ਸਾਮਾਨ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ;
- (ਘ) “ਚਾਲਕ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਵਿੱਚ ਅਧਾਰਕ ਬਣਤਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ;
- (ਙ) “ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 1995 (1995 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 11) ਦੀ ਧਾਰਾ 56 ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਤੌਰ ਤੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਖੇਤਰੀ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ, ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਸ਼ਹਿਰ ਲਈ ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ;
- (ਚ) “ਮੁਕੱਰਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਰਰ;
- (ਛ) “ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁਨਾਸਬ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ;

- (ਜ) "ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਕਮੇਟੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਠਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਕਮੇਟੀ;
- (ਝ) "ਧਾਰਾ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਇੱਕ ਧਾਰਾ;
- (ਵ) "ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ" ਦਾ ਉਹੀ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਐਕਟ, 2005 (2005 ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ 28) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;
- (ਟ) "ਯੂਨਿਟ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਉਪਕ੍ਰਮ, ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਹਿੱਸਾ, ਜਿਸਨੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਅੰਦਰ ਜਗ੍ਹਾ ਮੱਲੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਵਿਕਾਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ; ਅਤੇ
- (ਠ) "ਮੁੱਲ ਵਾਧਾ" ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਰਗਰਮੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਉਪਚਾਰ, ਜਾਂ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਸਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਸੰਵਾਦ-ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਧੇ ਹੋਏ ਮੁੱਲ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਵਸਤੂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਕੇਜਿੰਗ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ।

(2) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਪਦਾਂ, ਪਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਦਾ ਉਹੀ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਐਕਟ, 2005 (2005 ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ 28) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ।

3. (1) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਕਮੇਟੀ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗੀ।

(2) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਕਮੇਟੀ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਕੇ ਬਣੇਗੀ, ਅਰਥਾਤ:-

- (i) ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ; : ਚੇਅਰਮੈਨ
- (ii) ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮਾਲ ਅਤੇ : ਮੈਂਬਰ
ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਮਾਲ ਅਤੇ
ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਵਿਭਾਗ;
- (iii) ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਅਤੇ : ਮੈਂਬਰ
ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ
ਵਿਭਾਗ;

- (iv) ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ; : ਮੈਂਬਰ
- (v) ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਸਥਾਨਕ : ਮੈਂਬਰ
ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗ;
- (vi) ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਉਦਯੋਗ : ਮੈਂਬਰ
ਅਤੇ ਵਣਜ ਵਿਭਾਗ;
- (vii) ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਕਿਰਤ ਅਤੇ : ਮੈਂਬਰ
ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿਭਾਗ;
- (viii) ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਊਰਜਾ ਵਿਭਾਗ; : ਮੈਂਬਰ
- (ix) ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ : ਮੈਂਬਰ
ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ;
- (x) ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਭਾਗ; : ਮੈਂਬਰ
- (xi) ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪੰਜਾਬ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ : ਮੈਂਬਰ
ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਨਿਗਮ; ਅਤੇ
- (xii) ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਵਣਜ ਵਿਭਾਗ। : ਮੈਂਬਰ-ਸਕੱਤਰ

(3) ਆਪਣੇ ਕਾਜਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਕੇ-ਆਪਟ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਮੁਨਾਸਬ ਸਮਝੇ।

4. ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਕਮੇਟੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਕਮੇਟੀ ਵਜੋਂ ਹਵਾਲਾ ਹੈ) ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਕਾਜਕਾਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ
ਨਿਭਾਏਗੀ, ਅਰਥਾਤ:- ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ
ਕਮੇਟੀ ਦੇ
ਕਾਜਕਾਰ।

(1) ਕਮੇਟੀ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜੋਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ
ਕਿਸੇ ਤਜਵੀਜ਼ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ, ਰੂਪਭੇਦ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰੇਗੀ:

ਪਰੰਤੂ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਜਾਂ
ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਹੈ:

ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਹੋਰ ਕਿ ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਨੂੰ ਤੋਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਚਾਹੁਣ ਲਈ
ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜੋਨ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ
ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਅਤੇ ਸੰਪੱਤੀ ਵਿਨਿਯਮਨ ਐਕਟ, 1995 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੇ ਲਸੰਸ

ਲਈ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲੋ-ਆਊਟ ਜੋਨਿੰਗ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਸ਼ਕਤਵਾਨ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

(2) ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ-ਸਕੱਤਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ।

(3) ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪਰਿਪਾਲਣ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਅਜਿਹੇ ਅੰਤਰਾਲਾਂ 'ਤੇ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਖੇਤਰ
'ਤੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ।

5. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੱਦ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗੀ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ
ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ
ਦਰਖਾਸਤ।

6. (1) ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਨਾਲ ਲੱਗੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਵੇਗਾ।

(2) ਦਰਖਾਸਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤਜਵੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਲਈ ਭੇਜੇਗਾ।

(3) ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਮੁਕੱਰਰ ਮੁੱਦਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤਜਵੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ। ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਰਰ ਮੁੱਦਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਤਜਵੀਜ਼ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

(4) ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਂ ਤਜਵੀਜ਼ ਤੇ ਸਮਝੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤਜਵੀਜ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਭੇਜੇਗਾ।

(5) ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਅਧੀਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੀ ਗਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਕਮੇਟੀ ਤਜਵੀਜ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਤਜਵੀਜ਼ਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਹੋਰ ਆਰਥਿਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਵਿਵਹਾਰਕਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰੇਗੀ।

(6) ਜੇਕਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਿਆਂ-ਉਚਿਤ ਹੈ, ਤਦ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਉਸ ਭੇਂ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ

ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਉਸ ਭੇਂ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਦ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਕਮੇਟੀ ਆਪਣੀ ਰਸਮੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਵੇਗੀ।

(7) ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਸਮੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤਜਵੀਜ਼ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਨਿਬੰਧਨਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਭੇਜੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ, ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉਲਿਖਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ।

7. (1) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਅਰਜਤ ਐਕਟ, 1894 (1894 ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ 1) ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਰਾਜ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਪਣੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ, ਅਰਜਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਕੰਟਰੋਲ ਵਾਲੀ ਭੇਂ ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁੰਤਕਿਲ ਕਰ ਸਕੇਗੀ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼
ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ
ਲਈ ਭੇਂ।

(2) ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਖੁਦ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਭੇਂ ਖਰੀਦ, ਪਟੇ ਤੇ ਜਾਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜਤ ਕਰ ਸਕੇਗਾ।

8. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਕਰਤੱਵ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇ। ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਨਿਰਮਾਣ, ਲਾਉਣ, ਸੰਚਾਲਨ, ਰੱਖ-ਰੱਖਾਅ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਧਾਰਕ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ।

ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਦੇ
ਕਰਤੱਵ ਅਤੇ
ਕਾਜਕਾਰ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਹੇਠ-ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਕਾਜਕਾਰ ਨਿਭਾਏਗਾ, ਅਰਥਾਤ:-

- (ੳ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ, ਜਿਵੇਂ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ;
- (ਅ) ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਦਯੋਗਿਕ, ਵਪਾਰਕ (ਮੁਫ਼ਤ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵੇਅਰ ਹਾਊਸਿੰਗ ਜ਼ੋਨ ਸਮੇਤ), ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ;
- (ੲ) ਉਦਯੋਗਿਕ, ਵਪਾਰਕ, ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਪਲਾਟ, ਭੇਂ, ਇਮਾਰਤਾਂ ਜਾਂ ਸਥਾਪਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਪੱਟੇ ਜਾਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਰਾਹੀਂ ਟਿੱਕਣਾ ਅਤੇ ਮੁੰਤਕਿਲ ਕਰਨਾ;
- (ਸ) ਵਿਕਾਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਇਮਾਰਤ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਅਨੁਸਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ ਵਿਨਿਯਮਤ ਕਰਨਾ;

- (ਹ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਹੱਦਬੰਦੀ ਕੀਤੇ ਢਾਂਚਿਆਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਕਰਨਾ;
- (ਕ) ਭੋਂ, ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਸਥਾਪਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ, ਪੱਟੇ ਜਾਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁੰਤਕਿਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦਰਾਂ ਨਿਯਤ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ
- (ਖ) ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕਾਜਕਾਰ ਨਿਭਾਉਣੇ, ਜਿਵੇਂ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(3) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਹੂਲਤ ਅਤੇ ਅਧਾਰਕ ਬਣਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ, ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਕਿਸੇ ਭੋਂ, ਇਮਾਰਤ, ਸਥਾਪਨਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧਾਰਕ ਬਣਤਰ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਉਪਭੋਗਤਾ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਦਖੀਲਕਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਖਰਚੇ ਲਗਾ ਸਕੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ।

ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਦੁਆਰਾ
ਅਧਾਰਕ ਬਣਤਰ ਜਾਂ
ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

9. (1) ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਅਧਾਰਕ ਬਣਤਰ ਜਾਂ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਜ਼ੋਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਪੂਰਤੀਕਾਰ, ਸੰਚਾਲਕ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲਗਾ ਸਕੇਗਾ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਅਧਾਰਕ ਬਣਤਰ ਜਾਂ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਖਰਚੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

(3) ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਖਰਚੇ ਉਗਾਰਹੁਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਧਾਰਕ ਬਣਤਰ ਜਾਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਡੈਲੀਗੇਟ ਕਰ ਸਕੇਗਾ।

(4) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਵਿੱਚ ਅਧਾਰਕ ਬਣਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਲੱਗਿਆ ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਜਾਂ ਜ਼ੋਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦਾ ਪੂਰਤੀਕਾਰ, ਸੰਚਾਲਕ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਸਬੰਧਤ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਅਧਾਰਕ ਬਣਤਰ ਸੰਪਰਕਤਾ ਜਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

(5) ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਖੇਤਰ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ
ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨਾ।

10. (1) (ੳ) ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਜਾਂ ਸਹਿ-ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਨੂੰ ਖਪਤ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਸਪਲਾਈ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ;

- (ਅ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਵੈ-ਖਪਤ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ; ਅਤੇ
- (ੲ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਤਾਬੇ, ਜੋ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਪਹੀਏ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਜਨਰੇਟਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਪਹੁੰਚ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਵਿੱਚ ਖਪਤ ਲਈ ਪਹੀਏ ਵਾਲੀ ਬਿਜਲੀ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ।

(2) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਵਿੱਚ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਊਰਜਾ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਊਰਜਾ ਟੈਰਿਫ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਦਰ 'ਤੇ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸਾਲ-ਦਰ-ਸਾਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(3) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਜਾਂ ਸਹਿ-ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਸਭਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬਿਜਲੀ ਐਕਟ, 2003 (2003 ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ 36) ਦੇ ਅਧੀਨ ਛੇਟ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਨਾਲ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਇੱਕ ਵੰਡ ਲਸੰਸ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

(4) ਭਾਰਤੀ ਬਿਜਲੀ ਨਿਯਮ, 1956 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਪਕਰਣਾਂ ਸਮੇਤ ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਵਿਨਿਯਮਨ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ, ਵਿਕਾਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਕਾਬਲੀਅਤਾਂ ਹੋਣ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(5) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਖਪਤ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ, ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਵੰਡ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਬਿਜਲੀ ਮਸੂਲ ਜਾਂ ਉਪ-ਕਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

11. (1) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸੁਸੰਗਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਹੇਠ-ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਰ, ਮਸੂਲ, ਫੀਸ, ਉਪ-ਕਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਗਰਾਹੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਛੇਟ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਰਥਾਤ:-

ਰਾਜ ਕਰਾਂ,
ਮਸੂਲਾਂ, ਫੀਸਾਂ,
ਉਪ-ਕਰਾਂ ਅਤੇ
ਉਗਰਾਹੀ ਤੋਂ
ਛੇਟ।

- (i) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬਰਾਮਦ ਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਮਾਲ;

- (ii) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਾਲ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤਰ-ਯੂਨਿਟ ਲੈਣ-ਦੇਣ;
- (iii) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਤੋਂ ਘਰੇਲੂ ਟੈਰਿਫ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੁੱਲ ਵਾਧੇ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਕੋਈ ਮਾਲ;
- (iv) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਾਧੇ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਸੇਵਾ;
- (v) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਯੂਨਿਟ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਸੇਵਾ;
- (vi) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭੋ ਦੀ ਖ਼ਰੀਦ 'ਤੇ ਅਸ਼ਟਾਮ ਮਸੂਲ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰੀਕਰਨ ਫੀਸ;
- (vii) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਚੁੱਕਵੀਂ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਇੰਤਕਾਲ ਜਾਂ ਪੱਟੇ 'ਤੇ ਅਸ਼ਟਾਮ ਮਸੂਲ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰੀਕਰਨ ਫੀਸ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਰੇ ਇੰਤਕਾਲ ਜਾਂ ਪੱਟੇ, ਅਸ਼ਟਾਮ ਮਸੂਲ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰੀਕਰਨ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਭਾਗੀ ਹੋਣਗੇ; ਅਤੇ
- (viii) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭੋ ਦੀ ਖ਼ਰੀਦ 'ਤੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਚੁੱਕਵੀਂ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਇੰਤਕਾਲ ਜਾਂ ਪੱਟੇ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣਾ।

(2) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨੰਬਰ 5/58/200211ਅ/4630, ਮਿਤੀ 11 ਅਗਸਤ, 2005 ਰਾਹੀਂ ਅਧਿਸੂਚਤ ਪੰਜਾਬ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਯੂਨਿਟ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਰ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(3) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਿਰਤ ਵਿਭਾਗ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕਿਸੇ ਇਕਾਈ ਜਾਂ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ, 1947 ਅਧੀਨ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਸੇਵਾ ਵਜੋਂ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤਵਾਨ ਹੋਵੇਗਾ।

ਵਿਕਾਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਜਕਾਰ ।

12. (1) ਵਿਕਾਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰੇਗਾ।

(2) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਤੱਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਨਾਫ਼ਜ਼ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ, ਵਿਕਾਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਵਿੱਚ ਇਕਹਿਰੀ ਖਿੜਕੀ ਨਿਕਾਸੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਮੰਤਵ ਲਈ ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਅਤੇ ਯੂਨਿਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਜਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਹੇਠ-ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ, ਅਰਥਾਤ:-

- (ੳ) ਕਿਰਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕਿਰਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਫੈਕਟਰੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ;
- (ਅ) ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਜਲ (ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ) ਐਕਟ, 1974 (1974 ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ 6) ਅਤੇ ਹਵਾ (ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ) ਐਕਟ, 1981 (1981 ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ 14) ਅਧੀਨ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣ ਬਾਬਤ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਕਾਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ, ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਨਾਲ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰੇਗਾ; ਅਤੇ
- (ੲ) ਪੰਜਾਬ ਖੇਤਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 1995 ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਅਤੇ ਸੰਪੱਤੀ ਵਿਨਿਯਮ ਐਕਟ, 1995 ਅਧੀਨ ਮੁੱਖ ਨਗਰ ਯੋਜਨਾਕਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਕਾਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ, ਮੁੱਖ ਨਗਰ ਯੋਜਨਾਕਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰੇਗਾ।

13. ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਤੱਤ ਸਮੇਂ ਨਾਫ਼ਜ਼ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਇਸ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਗੇ। ਪਰਮ ਪ੍ਰਭਾਵ ।

14. ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਰਣ ਵਿੱਚ ਨੇਕਨੀਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਿਤਵਤ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਨੇਕਨੀਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਿਤਵਤ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਦਾਵਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇਗੀ। ਨੇਕਨੀਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਹਿਫ਼ਾਜ਼ਤ ।

15. (1) ਜੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਠਨਾਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਕਠਨਾਈ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਕਾਲਉਚਿਤ ਜਾਪਦਾ ਹੋਵੇ: ਕਠਨਾਈਆਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ।

ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਨਾਫ਼ਜ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਮੁੱਦਤ ਗੁਜ਼ਰਣ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਰੇਕ ਹੁਕਮ, ਇਸਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ, ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।

16. (1) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕੇਗੀ।

(2) ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ, ਅਤੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰ ਸਕਣਗੇ, ਅਰਥਾਤ:-

(ੳ) ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁੱਦਤ ਉਲਿਖਤ ਕਰਨਾ;

(ਅ) ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (ਖ) ਅਧੀਨ ਕਾਜਕਾਰ ਮੁਕੱਰਰ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ

(ੲ) ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਖੰਡ (ੳ) ਅਧੀਨ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਮੁਕੱਰਰ ਕਰਨਾ।

(3) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹਰੇਕ ਨਿਯਮ ਉਸਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਸਦਨ ਦੇ ਅੱਗੇ, ਜਦ ਉਹ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮੁੱਦਤ ਲਈ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇ ਇੱਕ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਦੋ ਜਾਂ ਵੱਧ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਅਤੇ ਜੇ ਇਸ ਇਜਲਾਸ ਦੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜਲਾਸਾਂ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਦਨ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੂਪਭੇਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਦਨ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਯਮ ਇਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪਭੇਦ ਕੀਤੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ; ਐਪਰ, ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਰੂਪਭੇਦ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਉਸ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।

ਫਾਰਮ

[ਵੇਖੋ ਧਾਰਾ 6(1)]

ਸੇਵਾ ਵਿਖੇ,

ਡਾਇਰੈਕਟਰ,
ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਵਣਜ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ,
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

ਵਿਸ਼ਾ: ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜੋਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਰਖਾਸਤ।

1. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜੋਨ ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਦਾ ਨਾਂ :
(ਵੱਡੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ)।
2. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜੋਨ ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਦਾ :
ਪੂਰਾ ਪਤਾ।
3. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜੋਨ ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਦੀ :
ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ (ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰਾ/ਜਨਤਕ/
ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ/ਮਲਕੀਅਤ/ਹੋਰ)।
4. ਤਜਵੀਜ਼ਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜੋਨ ਦਾ ਨਾਂ। :
5. ਤਜਵੀਜ਼ਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜੋਨ ਦੀ ਕਿਸਮ :
(ਬਹੁ-ਉਤਪਾਦ ਜਾਂ ਖੇਤਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼/ਹੋਰ)।
6. ਤਜਵੀਜ਼ਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜੋਨ ਦਾ ਮੁਕਾਮ। :
7. ਤਜਵੀਜ਼ਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜੋਨ ਲਈ ਭੇਂ ਖੇਤਰ :
ਦੇ ਵੇਰਵੇ, ਜੇ ਅਰਜ਼ਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ਤ
ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਸਮੇਤ।
8. ਤਜਵੀਜ਼ਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜੋਨ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ :
ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਿਪੋਟ/ਸੰਭਵਤ ਰਿਪੋਟ।
9. ਤਜਵੀਜ਼ਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜੋਨ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ :
ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਦਾ ਢੰਗ।
10. ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। :
11. ਪਰਿਪਾਲਣ ਮੁੱਦਤ। :
12. ਸੰਪਰਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ :
ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਪਤਾ।
13. ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ :

ਨੋਟ: ਦਰਖਾਸਤ ਵੀਹ ਨਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਦੇ ਦਸਖਤ)

ਬੀ.ਬੀ.ਐੱਸ ਤੇਜੀ,
ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਸ਼ੀਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ,
ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ ਵਿਭਾਗ।

ਭਾਗ-I

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ
ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ ਵਿਭਾਗ

ਅਧਿਸੂਚਨਾ

ਮਿਤੀ 23 ਜਨਵਰੀ, 2026

ਨੰ: 09/ਭ.ਕ./2026.- ਪੰਜਾਬ ਟਿਸੂ ਕਲਚਰ ਆਧਾਰਿਤ ਆਲੂ ਬੀਜ ਐਕਟ, 2020 ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਰਾਜਪਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਐਕਟ, 1967 (1967 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ: 5) ਦੀ ਧਾਰਾ 6-ਓ ਅਧੀਨ ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਸੱਤਾਯੁਕਤ ਪਾਠ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

DEPARTMENT OF LEGAL AND LEGISLATIVE AFFAIRS

NOTIFICATION

The 23rd January, 2026

No. 09/L.C./2026.- The Translation in Punjabi of the Punjab Tissue Culture Based Seed Potato Act, 2020 is hereby published under the authority of the Governor of Punjab and shall be deemed to be the authoritative text thereof in Punjabi under section 6-A of the Punjab Official Language Act, 1967 (Punjab Act No. 5 of 1967).

ਪੰਜਾਬ ਟਿਸੂ ਕਲਚਰ ਆਧਾਰਿਤ ਆਲੂ ਬੀਜ ਐਕਟ, 2020

(2020 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ: 18)

ਏਅਰੋਪੋਨਿਕਸ ਜਾਂ ਨੈਟਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਟਿਸੂ ਕਲਚਰ ਪੌਦਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਆਲੂ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਵਿਨਿਯਮਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਂ ਅਨੁਸੰਗਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ।

ਭਾਰਤ ਗਣਰਾਜ ਦੇ ਇਕੱਤਰਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਐਕਟ ਬਣੇ:-

- (1) ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਟਿਸੂ ਕਲਚਰ ਆਧਾਰਿਤ ਆਲੂ ਬੀਜ ਐਕਟ, 2020 ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਸੰਖੇਪ ਨਾਂ, ਵਿਸਤਾਰ ਅਤੇ ਅਰੰਭ।
 - (2) ਇਸ ਐਕਟ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ।
 - (3) ਇਹ ਐਕਟ ਇਸ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਣ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਨਾਫ਼ਜ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਲੋੜੇ,- ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ।
- "ਖੇਤੀਬਾੜੀ" ਵਿੱਚ ਬਾਗਬਾਨੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ;
 - "ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਬਾਗਬਾਨੀ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ;

- (ੲ) "ਪ੍ਰਮਾਣਨ ਏਜੰਸੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬੀਜ ਪ੍ਰਮਾਣਨ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਜਿਹੀ ਏਜੰਸੀ ਜਿਵੇਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ;
- (ਸ) "ਕਮੇਟੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਗਠਤ ਕੀਤੀ ਟਿਸੂ ਕਲਚਰ ਆਧਾਰਿਤ ਆਲੂ ਬੀਜ ਕਮੇਟੀ;
- (ਹ) "ਲਸੰਸ ਅਥਾਰਟੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਬਾਗਬਾਨੀ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਟਿਸੂ ਕਲਚਰ ਆਧਾਰਿਤ ਏਅਰੋਪੋਨਿਕਸ ਜਾਂ ਨੈਟਹਾਊਸ ਸਹੂਲਤ ਰਾਹੀਂ ਆਲੂ ਬੀਜ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਲਸੰਸ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ;
- (ਕ) "ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕਿਸਮ" ਆਲੂ ਬੀਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਬੀਜ ਐਕਟ, 1966 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਉਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਿਸਮ;
- (ਖ) "ਮੁਕੱਰਰ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਰਰ;
- (ਗ) "ਅਨੁਸੂਚੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਸ ਐਕਟ ਨਾਲ ਲੱਗੀ ਅਨੁਸੂਚੀ;
- (ਘ) "ਆਲੂ ਬੀਜ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਟਿਸੂ ਕਲਚਰ ਆਧਾਰਿਤ ਏਅਰੋਪੋਨਿਕਸ ਜਾਂ ਨੈਟਹਾਊਸ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਰਾਹੀਂ ਉਗਾਏ ਗਏ ਆਲੂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਕੰਦ ਜਾਂ ਕੰਦ ਅਤੇ ਬਿਜਾਈ ਜਾਂ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਖੇਤ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ;
- (ਙ) "ਆਲੂ ਬੀਜ ਉਤਪਾਦਕ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿਸਾਨ ਉਤਪਾਦਕ ਸੰਗਠਨ (ਐਫ.ਪੀ.ਓਜ਼.) ਜਾਂ ਸੁਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਜਾਂ ਬੀਜ ਉਤਪਾਦਕ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਉਤਪਾਦਕ;
- (ਚ) "ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ;
- (ਛ) "ਰਾਜ ਬੀਜ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਬੀਜ ਐਕਟ, 1966 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਤ ਰਾਜ ਬੀਜ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ; ਅਤੇ
- (ਜ) "ਕਿਸਮ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਆਲੂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੌਦਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਉਪ-ਵਿਭਾਜਨ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਜੋ ਵਿਕਾਸ, ਉਪਜ, ਪੌਦੇ, ਫਲ, ਬੀਜ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਟਿਸੂ ਕਲਚਰ
ਆਧਾਰਿਤ ਆਲੂ
ਬੀਜ ਕਮੇਟੀ।

3. (1) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰੰਭ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ, ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ

ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕਾਜਕਾਰਾਂ, ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ, ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਟਿਸੂ ਕਲਚਰ ਆਧਾਰਿਤ ਆਲੂ ਬੀਜ ਕਮੇਟੀ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਗਠਿਤ ਕਰੇਗੀ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਕਮੇਟੀ, ਆਪਣੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਜਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਜੋ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉਪ-ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਉਪ-ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਪ-ਕਮੇਟੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਬਣਨਗੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਲੱਗੇ।

4. ਉਲਿਖਤ ਕੀਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਬੀਜ ਪ੍ਰਮਾਣਨ ਮਾਪਦੰਡ ਇਸ ਐਕਟ ਨਾਲ ਲੱਗੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਬੀਜ ਪ੍ਰਮਾਣਨ ਮਾਪਦੰਡ।

5. ਬੀਜ ਐਕਟ, 1966 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਤ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬੀਜ ਪ੍ਰਮਾਣਨ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਏਜੰਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣਨ ਅਤੇ ਲੱਭਣਯੋਗਤਾ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣਨ ਏਜੰਸੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪ੍ਰਮਾਣਨ ਏਜੰਸੀ।

6. ਟਿਸੂ ਕਲਚਰ ਆਧਾਰਿਤ ਆਲੂ ਬੀਜ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ, ਗੁਣਨ ਵਿੱਚ ਪਲਚਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਆਲੂ ਬੀਜ ਉਤਪਾਦਕ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਬੀਜ ਪ੍ਰਮਾਣਨ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣਨ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣਨ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਹਰੇਕ ਅਰਜ਼ੀ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਵੇਰਵੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਫ਼ੀਸ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

(3) ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੇ, ਪ੍ਰਮਾਣਨ ਏਜੰਸੀ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝੇ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਕਿ ਜਿਸ ਬੀਜ ਨਾਲ ਅਰਜ਼ੀ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਉਹ ਬੀਜ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਉਸ ਬੀਜ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਬੀਜ ਪ੍ਰਮਾਣਨ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਜਿਵੇਂ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਾਰੀ ਕਰੇਗੀ।

(4) ਪ੍ਰਮਾਣਨ ਏਜੰਸੀ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਬੀਜ ਦੀ ਪੂਰਨ ਲੱਭਣਯੋਗਤਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗੀ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਕੰਦ ਉਤਪਾਦਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਪਛਾਣ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਢ ਬਾਰੇ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਾ ਪਰਤਾਉਣਾ।

7. ਜੇ ਪ੍ਰਮਾਣਨ ਏਜੰਸੀ ਜਾਂ ਇਸ ਨਿਮਿੱਤ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਵਾਲੇ ਤੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ-

- (ੳ) ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਥ ਬਾਬਤ ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਜਾਂ
- (ਅ) ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਧਾਰਕ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਡੰਨ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ ਜਿਸ ਲਈ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਧਾਰਕ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਭਾਗੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਮਾਣਨ ਏਜੰਸੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ, ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਪਰਤਾ ਸਕੇਗੀ।

ਅਪੀਲ।

8. (1) ਧਾਰਾ 6 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਮਾਣਨ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖਿਤ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, ਉਸ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਿਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਫ਼ੈਸਲਾ ਸੰਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਫ਼ੀਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਉਕਤ ਮੁੱਦਤ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਅਪੀਲ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਉਕਤ ਮੁੱਦਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪੀਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੇ, ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ, ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝੇ।

(3) ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਹਰੇਕ ਹੁਕਮ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ।

ਹੁਕਮ ਦੀ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ।

9. ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ (ਵਿਕਾਸ), ਆਪਣੇ ਆਪ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਤੇ ਹਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਸੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਜਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨਤਾ ਜਾਂ ਉਚਿਤਤਾ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਮੰਗਵਾ ਅਤੇ ਪੜਤਾਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ (ਵਿਕਾਸ) ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਫ਼ੈਸਲਾ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਰੂਪਭੇਦ, ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ (ਵਿਕਾਸ), ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਇਸ

ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ, ਉਸ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝੇ।

10. (1) ਜੇ ਕੋਈ ਆਲੂ ਬੀਜ ਉਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਡੰਨ। ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ,-

- (ੳ) ਪਹਿਲੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਗੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ
- (ਅ) ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਿੱਧ-ਦੋਸ਼ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਕੈਦ ਦੀ ਅਉਧ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜੋ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਭਾਗੀ ਹੋਵੇਗਾ।

(2) ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਗਠਤ ਉਪ-ਕਮੇਟੀ ਲਸੰਸ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲਸੰਸ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮੁੱਦਤ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬੀਜ ਉਤਪਾਦਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਲੈਕਲਿਸਟ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰੇਗੀ।

11. ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਬੀਜ ਦੀ ਜ਼ਬਤੀ। ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਸਿੱਧ-ਦੋਸ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਬੀਜ ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜ਼ਬਤ ਅਤੇ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

12. ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਨੇਕ-ਨੀਤੀ ਨੇਕ-ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਿਤਵਤ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਕੀਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਬਚਾਉ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਦਾਵਾ, ਪ੍ਰਾਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

13. (1) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕੇਗੀ। ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।

(2) ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਅਤੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰ ਸਕਣਗੇ, ਅਰਥਾਤ:-

- (ੳ) ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਾਜਕਾਰ; ਅਤੇ
- (ਅ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ, ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(3) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹਰਿਕ ਨਿਯਮ, ਉਸ ਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ, ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਸਦਨ ਅੱਗੇ, ਜਦ ਉਹ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮੁੱਦਤ ਲਈ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਇੱਕ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਦੋ ਜਾਂ ਵੱਧ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਅਤੇ, ਜੇ ਉਸ ਇਜਲਾਸ ਦੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜਲਾਸਾਂ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਦਨ ਉਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੂਪਭੇਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਦਨ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਯਮ ਉਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ, ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪਭੇਦ ਕੀਤੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਚਤ ਹੋਵੇ, ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ; ਐਪਰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਰੂਪਭੇਦ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਉਸ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਲੋਪ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।

ਕਠਨਾਈਆਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।

14. ਜੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਠਨਾਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ, ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਅਜਿਹੇ ਉਪਬੰਧ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਸੰਗਤ ਨਾ ਹੋਣ, ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਕਠਨਾਈ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਹਾਲਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਣ:

ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰੰਭ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮੁੱਦਤ ਗੁਜ਼ਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਨੁਸੂਚੀ

(ਧਾਰਾ 4 ਵੇਖੋ)

ਟਿਸੂ ਕਲਚਰ ਆਧਾਰਤ ਆਲੂ ਬੀਜ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਬੀਜ ਪ੍ਰਮਾਣਨ
ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦਾ ਖਰੜਾ

1. ਟਿਸੂ ਕਲਚਰ ਆਧਾਰਤ ਆਲੂ ਬੀਜ ਲਈ ਆਮ ਬੀਜ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਲਾਅ

(ੳ) ਆਮ ਬੀਜ ਮਾਪਦੰਡ ਏਅਰੋਪੋਨਿਕਸ ਜਾਂ ਨੈੱਟਹਾਉਸ ਹਾਲਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਟਿਸੂ ਕਲਚਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿੰਨੀ ਕੰਦਾਂ (ਜੀ-0) ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ (ਜੀ1-ਜੀ4) ਲਈ ਹੋਰ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

'ਟਿਸੂ ਕਲਚਰ ਆਧਾਰਤ ਆਲੂ ਉਤਪਾਦਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ' ਦੇ ਪੜਾਅ

ਮਦਰ ਪਲਾਂਟ

ਟਿਸੂ ਕਲਚਰ (8-12) ਕਟਿੰਗਜ/ਸਬਕਲਚਰ ਰਾਹੀਂ ਵਾਧਾ

ਜੀ0 ਏਅਰੋਪੋਨਿਕਸ	ਜੀ0 ਨੈਟ ਹਾਊਸ
ਜੀ1 ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਖੇਤ	ਜੀ1 ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਖੇਤ
ਜੀ2 ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਖੇਤ	ਜੀ2 ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਖੇਤ
ਜੀ3 ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਖੇਤ	ਜੀ3 ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਖੇਤ
ਜੀ4 ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਖੇਤ	ਜੀ4 ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਖੇਤ

1. ਟਿਸੂ ਕਲਚਰ ਆਧਾਰਤ ਛੋਟੇ ਕੰਦਾਂ (ਜੀ-0) ਲਈ ਪਾਤਰਤਾ ਲੋੜਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਨ ਲਈ ਪਾਤਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਛੋਟੇ ਕੰਦ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੋਂ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ, ਏਅਰੋਪੋਨਿਕਸ ਜਾਂ ਨੈਟਹਾਊਸ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।
 - (i) ਛੋਟੇ ਪੌਦੇ/ਸੂਖਮ-ਕੰਦਾਂ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਕੰਦਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ, ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਅਤੇ ਏਅਰੋਪੋਨਿਕਸ ਜਾਂ ਨੈਟਹਾਊਸ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਆਲੂ ਦੇ ਕੀੜਿਆਂ ਜਾਂ ਆਲੂ ਦੇ ਰੋਗਾਣੂਆਂ ਦੇ ਰੋਗਵਾਹਕਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਕੀੜਿਆਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਅਧੀਨ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਤੇ ਸਹੂਲਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਸਾਰੇ ਢੇਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਏ ਸਾਰੇ ਬੂਟੇ ਜਾਂ ਉਭਾਰ ਰਗ ਦੀ ਮੱਧਵਰਤੀ ਝਿੱਲੀ ਨਾ ਫਲਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਜਾਂ ਏਅਰੋਪੋਨਿਕਸ ਜਾਂ ਨੈਟਹਾਊਸ ਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਅਸੁੱਧੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
 - (ii) ਬੀਜ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕੀੜਿਆਂ ਦੇ ਫੈਲਾਅ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਫ਼ਾਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਹਵਾ ਸੁੱਧਤਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣੀ, ਸਿਰਫ਼ ਪੇਪੜੀਦਾਰ ਪ੍ਰਵਾਹ ਅਧੀਨ ਸਬ-ਕਲਚਰਿੰਗ, ਰਗ ਦੀ ਮੱਧਵਰਤੀ ਝਿੱਲੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਸੁੱਧ ਟਿਸੂ ਦਰਜਾ ਰਸਾਇਣਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਕਲਚਰਡ ਰਗ ਦੀ ਮੱਧਵਰਤੀ ਝਿੱਲੀ ਦੀ ਉਚਿਤ ਆਟੋਕਲੇਵਿੰਗ, ਗੰਦਗੀ ਦੇ ਉਚਿਤ ਨਿਪਟਾਰੇ ਆਦਿ ਦੀ ਸੂਖਮ ਪ੍ਰਸਾਰ, ਗਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੂਟੇ ਲਗਾਉਣ, ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣ, ਸਿੰਚਾਈ ਕਰਨ, ਉਪਕਰਣਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

- (iii) ਸਾਰੀਆਂ ਸੂਖਮ ਪ੍ਰਜਣਨ ਅਤੇ ਏਅਰੋਪੋਨਿਕਸ ਜਾਂ ਨੈਟਹਾਊਸ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮਾਪਦੰਡਾਂ/ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਹਰੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬਦਲਣ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- (iv) ਸੂਖਮ ਪੌਦਿਆਂ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਕੰਦਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਏਅਰੋਪੋਨਿਕਸ ਸੁਵਿਧਾ ਕੇਂਦਰੀ ਆਲੂ ਖੋਜ ਸੰਸਥਾ, ਸ਼ਿਮਲਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- (v) ਨੈਟ ਹਾਊਸ ਕੀੜਿਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੋਹਰੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਦਾਖਲੇ, ਨੈਟ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀਟਾਣੂ ਰਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਅੰਦਰ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਕਾਸ ਵਿਰਲਾਂ ਤੇ ਕੀੜੇ ਮਕੋੜਿਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹਵਾਦਾਰ ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਏਅਰੋਪੋਨਿਕਸ ਜਾਂ ਨੈਟ ਹਾਊਸ ਸੁਵਿਧਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੈਲਿੰਗਟਨ ਬੂਟਾਂ (ਪਲਾਸਟਿਕ ਬੂਟਾਂ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨਾਲ ਚਿਪਕੇ ਹੋਏ ਰੋਗ-ਵਾਹਕ ਕੀੜਿਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲੈਬ ਕੋਟ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- (vi) ਛੋਟੇ ਕੰਦਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਪਛਾਣ ਵਾਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਢ ਬਾਰੇ ਵਿਧੀਵਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
- (vii) ਟਿਸੂ ਕਲਚਰ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਆਲੂਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਪੌਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠ-ਲਿਖਿਆ ਪੀ.ਵੀ.ਏ. (ਆਲੂ ਵਾਇਰਸ ਏ), ਪੀ.ਵੀ.ਐੱਸ. (ਆਲੂ ਵਾਇਰਸ ਐੱਸ), ਪੀ.ਵੀ.ਐੱਮ. (ਆਲੂ ਵਾਇਰਸ ਐੱਮ), ਪੀ.ਵੀ.ਵਾਈ. (ਆਲੂ ਵਾਇਰਸ ਵਾਈ), ਪੀ.ਵੀ.ਐੱਕਸ. (ਆਲੂ ਵਾਇਰਸ ਐੱਕਸ), ਪੀ.ਐਲ.ਆਰ.ਵੀ. (ਆਲੂ ਪੱਤਾ ਰੋਲ ਵਾਇਰਸ), ਪੀ.ਏ.ਐਲ.ਸੀ.ਵੀ. (ਆਲੂ ਐਪੀਕਲ ਲੀਫ ਕਰਲ ਵਾਇਰਸ), ਜੀ.ਬੀ.ਐੱਨ.ਵੀ. (ਗਰਾਊਂਡਨਟ ਬੱਡ ਨੈਕਰੋਸਿਸ ਵਾਇਰਸ), ਪੀ.ਐੱਸ.ਟੀ.ਵੀ.ਡੀ. (ਆਲੂ ਸਪਿੰਡਲ ਟਿਊਬਰ ਵਾਇਰੋਇਡ) ਐਂਟੋਫਾਈਟਿਕ ਅਤੇ ਫਾਈਟੋਪਲਾਜ਼ਮਾ ਜਾਂ ਅਧਿਜੀਵੀ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਅਤੇ ਉੱਲੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ

ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਟੈਸਟ ਐਵੇਂ ਹੀ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦਸ ਛੋਟੇ ਬੂਟਿਆਂ ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਵਾਇਰਸ ਟੈਸਟਿੰਗ ਲਈ ਐਲਾਈਜ਼ਾ (ELISA) ਜਾਂ ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ ਵਿਧੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਵਾਈਰੋਇਡ ਲਈ ਆਰ.ਟੀ.-ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉੱਲੀ ਅਤੇ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਲਈ ਲਾਈਟ ਮਾਈਕਰੋਸਕੋਪੀ ਅਤੇ ਰਗ ਦੀ ਮੱਧਵਰਤੀ ਤਿੱਲੀ ਉੱਤੇ ਕਲਚਰਿੰਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

2. ਬੀਜ ਦੇ ਸਰੋਤ

- (i) ਟਿਸੂ ਕਲਚਰ ਸਹੂਲਤ ਵੱਲੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਸ਼ ਅਣੂ-ਹੀਣ ਸੁਰੂਆਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਜਣਨ ਜ਼ਾਬਤਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ (ਅਰਥਾਤ ਅਜਿਹੇ ਜ਼ਾਬਤਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਅਤੇ ਉਪਕਰਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਜੋ ਟਿਸੂ ਕਲਚਰ ਦੇ ਮਿਆਰੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਜੀਵਾਣੂ-ਰਹਿਤ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਗੇ)।
- (ii) ਸੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਹੂਲਤ ਵੱਲੋਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸ਼ਕਤਵਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਅਤੇ ਆਡਿਟ ਲਈ ਹੇਠ-ਲਿਖੀ ਹਰੇਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ: ਕਿਸਮ ਦੀ ਪਛਾਣ, ਸੁਰੂਆਤ ਦੀ ਤਰੀਕ, ਮੁੱਢ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਤੋਂ ਟੈਸਟਿੰਗ ਨਤੀਜੇ।
- (iii) ਇੱਕ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਹਰੇਕ ਕਿਸਮ ਲਈ ਐਵੇਂ ਹੀ ਚੁਣੇ ਗਏ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦਸ ਛੋਟੇ ਪੌਦਿਆਂ (ਬਾਇਓਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿਭਾਗ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਐਸ.ਓ.ਪੀ. ਅਨੁਸਾਰ ਢੇਰ ਆਕਾਰ) 'ਤੇ ਟੈਸਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੌਦੇ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਵੀ.ਏ., ਪੀ.ਵੀ.ਐਸ., ਪੀ.ਵੀ.ਐੱਮ., ਪੀ.ਵੀ.ਵਾਈ., ਪੀ.ਵੀ.ਐਕਸ., ਪੀ.ਐਲ.ਆਰ.ਵੀ., ਪੀ.ਏ.ਐੱਲ.ਸੀ.ਵੀ., ਜੀ.ਬੀ.ਐੱਨ.ਵੀ., ਫਾਈਟੋਪਲਾਜ਼ਮਾ, ਪੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਵੀ.ਡੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਐਂਡੋਫਾਈਟਿਕ ਜਾਂ ਅਧਿਜੀਵੀ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਅਤੇ ਉੱਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।
- (iv) ਏਅਰੋਪੋਨਿਕਸ ਜਾਂ ਨੈਟਹਾਊਸ ਸਹੂਲਤ ਵਿੱਚ ਸੂਖਮ ਕੰਦਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਚੱਕਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਟੈਸਟ ਕੰਦ ਛੋਟੇ ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਰੋਗਾਣੂ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਨ।

- (v) ਮਿੰਨੀ ਕੰਦ/ਸੂਖਮ ਕੰਦ ਲੋੜਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਪਰਖ ਨਲੀ ਵਿੱਚ ਪੌਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਵਧਾਏ ਜਾਣਗੇ।
- (vi) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬੀਜ ਪ੍ਰਮਾਣਨ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਏਅਰੋਪੋਨਿਕਸ ਜਾਂ ਨੈਟਹਾਊਸ ਵੱਲੋਂ ਉਤਪਾਦਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਛੋਟੇ ਕੰਦਾਂ ਨੂੰ ਜੀ0 ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
- (vii) ਜੀ1 ਤੋਂ ਜੀ4 ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਜੀ0 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਤਜਵੀਜ਼ਤ ਬੀਜ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬੀਜ ਪ੍ਰਮਾਣਨ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

II. ਏਅਰੋਪੋਨਿਕਸ ਜਾਂ ਨੈਟਹਾਊਸ ਦੀਆਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਲੋੜਾਂ

- (ੳ) ਸਾਰੇ ਸੂਖਮ ਪ੍ਰਜਣਨ ਅਤੇ ਏਅਰੋਪੋਨਿਕਸ ਜਾਂ ਨੈਟਹਾਊਸ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਾਤਰਤਾ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
- (ਅ) ਮਿੰਨੀ ਕੰਦ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਆਲੂ ਦੇ ਰੋਗਾਣੂਆਂ ਅਤੇ ਕੀੜਿਆਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ:
 - ਵਾਰਟ (ਸਿੰਕਾਈਟ੍ਰੀਅਮ-ਐਂਡੋਬਾਇਓਟਿਕਮ (ਸਕਿਲਬ) ਪਰਕ) ਅਤੇ ਜਾਂ ਗੰਢ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਧਾਗੇਦਾਰ ਕਿਰਮ;
 - ਭੂਰਾ ਸੜਨ (ਰਾਲਸਟੋਨੀਆ ਸੋਲਨੋਸੀਅਰਮ (ਈ.ਐੱਫ.ਸਮ) ਈ.ਐੱਫ.ਸਮ) ਜਾਂ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗੰਢ ਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਧਾਗੇਦਾਰ ਕਿਰਮ;
 - ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਆਮ ਉੱਲੀ (ਸਟ੍ਰੈਪਟੋਮਾਈਸਿਸ ਸਕੈਬੀਜ਼ (ਥੈਕਸਟ) ਵੈਕਸ ਅਤੇ ਹੈਨਰੀਕੀ)।
 - ਕਾਲੀ ਪੇਪੜੀ (ਰਾਈਜੋਕਟੋਨੀਆ ਸੋਲਾਨੀ ਕੁਏਹਨ)।
- (ੲ) ਏਅਰੋਪੋਨਿਕਸ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਮਾਧਿਅਮ ਸਾਰੇ ਆਲੂ ਰੋਗਾਣੂਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

III. ਛੋਟੇ ਕੰਦਾਂ (ਜੀ-0) ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਏਅਰੋਪੋਨਿਕਸ ਜਾਂ ਨੈਟਹਾਊਸ ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ।

- ੳ. ਆਲੂ ਬੀਜ ਉਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵੱਲੋਂ, ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਬਿਜਾਈ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ 30 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਪਣੀਆਂ ਉਤਪਾਦਨ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸ਼ਕਤਵਾਨ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

- ਅ. ਫ਼ਸਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਮੂਲ ਸਰੋਤ ਇਨ ਵਿਟਰੋ ਪੌਦਿਆਂ ਤੋਂ ਉਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ ਅਣੂ-ਹੀਣ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।
- ੲ. ਏਅਰੋਪੋਨਿਕਸ ਜਾਂ ਨੈਟਹਾਊਸ ਸੁਵਿਧਾ ਵਿੱਚ ਟਿਸੂ ਛੋਟੇ ਬੂਟੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 15x15 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਅਤੇ 30x15 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।
- ਸ. ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਨਿਰੀਖਣ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ:
- (i) ਵਧਣਸ਼ੀਲ ਹਾਲਾਤਾਂ, ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਸੰਕ੍ਰਮਣ ਦੀ ਹੱਦ ਅਤੇ ਬੰਦ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਨਿਰੀਖਣ 30-35 ਦਿਨਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
 - (ii) ਇੱਕ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਨਮੂਨੇ 'ਤੇ ਜੋ ਪੌਦਿਆਂ ਦਾ 1% ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 5 ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 25 ਨਮੂਨਾ ਲਏ ਪੌਦਿਆਂ ਤੇ ਬੰਦ ਕਿਸਮਾਂ, ਬਿਮਾਰੀ ਸੰਕ੍ਰਮਣ ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਰੋਗਾਣੂ ਟੈਸਟਿੰਗ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦੂਜਾ ਨਿਰੀਖਣ ਬਿਜਾਈ ਤੋਂ 60-65 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
 - (iii) ਇਹ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮੰਤਵ ਨਾਲ ਕਿ ਡੰਢਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਰਰ ਤਰੀਕ 'ਤੇ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੱਟਿਆ/ਨਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤੀਜਾ ਨਿਰੀਖਣ ਨੈਟਹਾਊਸ ਫ਼ਸਲ ਵਿੱਚ ਡੰਢਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ/ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
 - (iv) ਏਅਰੋਪੋਨਿਕਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਫ਼ਸਲ ਉਗਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਤੀਜਾ ਨਿਰੀਖਣ ਫ਼ਸਲ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
 - (v) ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਫ਼ਾਈ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੀੜੇ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
 - (vi) ਰੋਪਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਏਅਰੋਪੋਨਿਕਸ ਜਾਂ ਨੈਟਹਾਊਸ ਸਾਰੇ ਆਲੂ ਅਤੇ ਸੋਲਨੇਸੀਅਸ ਪੌਦਿਆਂ ਦੇ ਮਲਬੇ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
 - (vii) ਛੋਟੇ ਕੰਦਾਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨੈਟਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਖੇਤ ਉਤਪਾਦਤ ਬੀਜ ਆਲੂ (ਰੋਗਾਣੂ ਟੈਸਟ ਕੀਤੇ ਕਲੋਨਲ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਤ), ਗੈਰ-ਆਲੂ ਬੀਜ, ਨਾ ਹੀ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੋਲਨੇਸੀਅਸ ਕਿਸਮਾਂ ਉਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

- (viii) ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨੈੱਟ ਹਾਊਸ ਦੀ ਮੁਨਾਸਬ ਵੰਡ ਕਰਕੇ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- (ix) ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਟੈਸਟਿੰਗ ਤੋਂ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਵਾਇਰਸ (ਆਂ), ਉੱਲੀ ਜਾਂ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨੈੱਟਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਪਾਤਰ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- (x) ਸ਼ਕਤਵਾਨ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਰੋਗਵਾਹਕ (ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਤੇਲਾ, ਬ੍ਰਿਪਸ ਅਤੇ ਚਿੱਟੀਆਂ ਮੱਖੀਆਂ) ਦੇ ਕੀੜਿਆਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਨੈੱਟਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਪੀਲੇ ਚਿਪਕਵੇਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਪਿੰਜਰੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ) ਦੀ ਖੋਜ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋਣ ਤੇ, ਉਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵਾਢੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਟੈਸਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਨੈੱਟ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਉਗਾਏ ਹਰੇਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਨਮੂਨਾ ਵਾਢੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟੈਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਨਤੀਜੇ ਪੀ.ਵੀ.ਏ., ਪੀ.ਵੀ.ਐੱਸ., ਪੀ.ਵੀ.ਐੱਮ., ਪੀ.ਵੀ.ਵਾਈ., ਪੀ.ਵੀ.ਐਕਸ., ਪੀ.ਐਲ.ਆਰ.ਵੀ., ਜੀ.ਬੀ.ਐੱਨ.ਵੀ., ਫਾਈਟੋਪਲਾਜ਼ਮਾ ਅਤੇ ਪੀ.ਏ.ਐੱਲ.ਸੀ.ਵੀ. ਲਈ ਨਾਕਾਰਾਤਮਕ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸ ਫ਼ਸਲ ਨੂੰ ਜੀ0 ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

IV. ਭੂਮੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ

ਆਲੂ ਬੀਜ ਦੀ ਫ਼ਸਲ (ਜੀ1-ਜੀ4) ਪ੍ਰਮਾਣਨ ਲਈ ਪਾਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਹ:

- (ੳ) ਵਾਰਟ (ਸਿੰਕਾਈਟ੍ਰੀਅਮ ਐਂਡੋਬਾਇਓਟਿਕਮ (ਸ਼ਿਲਬ) ਪਰਕ, ਅਤੇ ਜਾਂ ਗੰਢ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਧਾਗੇਦਾਰ ਕਿਰਮ;
- (ਅ) ਭੂਰਾ ਸੜਨ (ਰਾਲਸਟੋਨੀਆ ਸੋਲਨੋਸੀਅਰਮ (ਈ.ਐੱਫ.ਸਮ.) ਈ.ਐੱਫ. ਸਮ) ਜਾਂ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗੰਢ ਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਧਾਗੇਦਾਰ ਕਿਰਮ;
- (ੲ) ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਆਮ ਉੱਲੀ (ਸਟਰੈਪਟੋਮਾਈਸਿਸ ਸਕੈਬੀਜ਼ (ਥੈਕਸਟ) ਵਾਕਸ ਅਤੇ ਹੈਨਰੀਕੀ)।
- (ਸ) ਬੀਜ ਪਲਾਟ ਤਕਨੀਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫ਼ਸਲੀ ਚੱਕਰ ਅਨੁਸੂਚੀ।

ਨਾਲ ਭਰੀ ਭੂਮੀ ਤੇ ਉਗਾਈ ਗਈ ਹੋਵੇ।

V. ਖੇਤ ਨਿਰੀਖਣ

ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਚਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ:

- (ੳ) ਹਲਕੇ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਤਮਾਖੂਆਂ, ਪੱਤਾ ਰੋਲ, ਪੀ.ਏ.ਸੀ.ਐਲ.ਵੀ., ਜੀ.ਬੀ.ਐਨ.ਵੀ., ਫਾਈਟੋਪਲਾਜ਼ਮਾ, ਭੂਰਾ ਸੜਨ ਦੇਰ ਕੁੰਗੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੁਸੰਗਤ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਖਾਸ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਸੰਕਰਮਣ ਦੀ ਹੱਦ, ਇਕਾਂਤਵਾਸ ਅਤੇ ਬੰਦ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਨਿਰੀਖਣ ਛੋਟੇ ਕੰਦਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ 30-35 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ;
- (ਅ) ਹਲਕੇ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਤਮਾਖੂਆਂ, ਪੱਤਾ ਰੋਲ, ਪੀਲੇ, ਭੂਰੇ ਸੜਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੁਸੰਗਤ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਖਾਸ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਵਖਰੇਵੇਂ, ਬੰਦ ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਹੱਦ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਦੂਜਾ ਨਿਰੀਖਣ ਛੋਟੇ-ਕੰਦਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ 60-65 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ;
- (ੲ) ਇਹ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮੰਤਵ ਨਾਲ ਕਿ ਡੰਢਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਰਰ ਤਰੀਕ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੱਟਿਆ/ਨਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤੀਜਾ ਨਿਰੀਖਣ ਡੰਢਲਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ/ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- (ੳ) ਇਹ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮੰਤਵ ਨਾਲ ਕਿ ਡੰਢਲ ਮੁੜ ਤੋਂ ਉੱਗੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਚੌਥਾ ਨਿਰੀਖਣ ਡੰਢਲਾਂ ਦੇ ਕੱਟਣ/ਨਸ਼ਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲੱਗਭੱਗ 10 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਵਾਢੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

VI ਬੀਜ ਮਾਪਦੰਡ

ੳ. ਏਅਰੋਪੋਨਿਕਸ ਜਾਂ ਨੈਟਹਾਊਸ ਸਹੂਲਤ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਕੰਦ (ਜੀ-0) ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ

(1) ਆਮ ਲੋੜਾਂ

- (i) ਇਕਾਂਤਵਾਸ: ਮਕੈਨੀਕਲ ਮਿਸ਼ਰਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਨੈਟ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਉਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚਕਾਰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 1 ਮੀਟਰ। ਏਅਰੋਪੋਨਿਕਸ ਸਹੂਲਤ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਕਿਸਮ ਲਈ ਅਲੱਗ ਉਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਡੱਬੇ ਵਰਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਉਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਉਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ।
- (ii) ਪਾਤਰਤਾ ਲੋੜਾਂ ਅਧੀਨ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਰੇ ਸੂਖਮ ਪ੍ਰਜਣਨ ਅਤੇ ਏਅਰੋਪੋਨਿਕਸ ਜਾਂ ਨੈਟਹਾਊਸ

ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਸ਼ਕਤਵਾਨ
ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(2) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋੜਾਂ

ਅਧਿਕਤਮ ਇਜ਼ਾਜਤਯੋਗ ਸੀਮਾਵਾਂ

ਕਾਰਕ	ਅਧਿਕਤਮ ਇਜ਼ਾਜਤਯੋਗ ਸੀਮਾ
* ਬੰਦ ਕਿਸਮ	0.001%
* ਹਲਕੇ ਤਮਾਖੂ ਦੇ ਲੱਛਣ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪੌਦੇ	0.001%
* ਗੰਭੀਰ ਤਮਾਖੂ, ਪੱਤਾ ਰੋਲ, ਪੀ.ਏ.ਸੀ.ਐਲ.ਵੀ., ਜੀ.ਬੀ.ਐਨ.ਵੀ., ਫਾਈਟੋਪਲਾਜ਼ਮਾ ਅਤੇ ਪੱਤੇ ਦੇ ਸਿਖਰ ਤੇ ਮਰੋੜ ਦੇ ਲੱਛਣ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪੌਦੇ	ਨਿੱਲ
* ਭੂਰੇ ਸੜਨ ਨਾਲ ਸੰਕ੍ਰਮਿਤ ਪੌਦੇ (ਰਾਲਸਟੋਨੀਆ ਸੋਲਾਨੇਸੀਅਰਮ)	ਨਿੱਲ

* ਫ਼ਸਲ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ

** ਨੌਟ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫ਼ਸਲ ਦੇ ਆਖਰੀ ਨਿਰੀਖਣ 'ਤੇ
ਅਧਿਕਤਮ ਇਜ਼ਾਜਤ

(3) ਛੋਟੇ ਕੰਦ ਲਈ ਬੀਜ ਮਾਪਦੰਡ

ਕਾਰਕ	ਇਜ਼ਾਜਤਯੋਗ ਸੀਮਾ
ਛੋਟੇ ਕੰਦ ਦਾ ਭਾਰ (ਘੱਟੋ-ਘੱਟ)	1.0 ਗ੍ਰਾਮ (ਘੱਟੋ-ਘੱਟ)
ਪੁੰਗਰਨ (ਘੱਟੋ-ਘੱਟ)	90% (ਘੱਟੋ-ਘੱਟ)
ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੁੱਧਤਾ (ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ)	99% (ਘੱਟੋ-ਘੱਟ)
ਵਾਇਰਸ ਦੀ ਭਰਮਾਰ (ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ)	0.001% (ਘੱਟੋ-ਘੱਟ)

ਅ. ਆਲੂ ਟਿਸੂ ਕਲਚਰ ਆਧਾਰਤ ਮਿੰਨੀ-ਕੰਦ ਤੋਂ ਉਗਾਈ ਜੀ1 ਤੋਂ ਜੀ4 ਫ਼ਸਲ ਲਈ ਖੇਤ ਮਾਪਦੰਡ।

(1) ਆਮ ਲੋੜਾਂ

ਇਕਾਂਤਵਾਸ: ਆਲੂ ਬੀਜ ਦੇ ਖੇਤ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਤਾਲਿਕਾ ਦੇ ਕਾਲਮ 1 ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਕਾਂ ਤੋਂ ਉਕਤ ਤਾਲਿਕਾ ਦੇ ਕਾਲਮ 2-6 ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਦੂਰੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ

ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਕ	ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੂਰੀ (ਮੀਟਰ)			
	ਜੀ1	ਜੀ2	ਜੀ3	ਜੀ4
ਹੋਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਖੇਤ	5	5	5	5
ਇੱਕੋ ਹੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਖੇਤ ਜੋ ਪ੍ਰਮਾਣਨ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਨਹੀਂ ਹਨ	5	5	5	5

2. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋੜਾਂ

ਕਾਰਕ	ਅਧਿਕਤਮ ਇਜ਼ਾਜਤਯੋਗ ਸੀਮਾਵਾਂ			
	ਜੀ1	ਜੀ2	ਜੀ3	ਜੀ4
ਬੰਦ ਕਿਸਮਾਂ (%) (ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਨਿਰੀਖਣ)	0%	0%	0.05%	0.05%
ਹਲਕੇ ਤਮਾਖੂ ਦੇ ਲੱਛਣ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪੌਦੇ (ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਨਿਰੀਖਣ)	0%	0%	1.0%	2.0%
ਗੰਭੀਰ ਤਮਾਖੂ ਪੱਤਾ ਰੋਲ, ਪੀ.ਏ.ਸੀ.ਐੱਲ.ਵੀ., ਜੀ.ਬੀ.ਐੱਨ.ਵੀ., ਫਾਈਟੋਪਲਾਜ਼ਮਾ ਦੇ ਲੱਛਣ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪੌਦੇ (ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਨਿਰੀਖਣ)	0%	0%	0.5%	0.75%
* ਕੁੱਲ ਵਾਇਰਸ	0%	0%	1.0%	2.0%

ਭੂਰਾ ਸੜਨ ਨਾਲ ਸੰਕਰਮਿਤ ਪੌਦੇ ਕੋਈ ਕੋਈ ਕੋਈ ਕੋਈ
(ਸਿਨ ਬੈਕਟੀਰੀਅਲ ਵਿਲਟ) ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ
ਰਾਲਸਟੋਨੀਆ ਸੋਲਾਨੇਸੀਅਰਮ
(ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਨਿਰੀਖਣ)

** ਡੰਢਲਾਂ ਦੇ ਨਸ਼ਟ ਹੋਣ ਤੋਂ 0% 0% 0.5% 0.5%
ਬਾਅਦ ਪੌਦਿਆਂ ਦਾ ਮੁੜ ਉੱਗਣਾ
(ਚੌਥਾ ਨਿਰੀਖਣ)

* ਦੋਵੇਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀਆਂ ਉਲਿਖਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ
ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਉਚੇਰੀ ਵਾਇਰਸ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

** ਡੰਢਲਾਂ ਦੇ ਨਸ਼ਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜ-ਉਗਾਉਣ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਡੰਢਲਾਂ
ਦੀ ਕਟਾਈ ਤੋਂ ਲੱਗਭੱਗ 10 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਚੌਥੇ ਨਿਰੀਖਣ ਤੇ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ
ਜਾਣਗੇ।

ਨੋਟ:

- (i) ਕੰਦਾਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬੰਦ ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰ ਪੌਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਟਣਾ
ਅਤੇ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- (ii) ਬੀਜ ਪਲਾਟ ਵਿੱਚ ਪਾੜੇ 10.0% ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ।
- (iii) ਪ੍ਰਮਾਣਨ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਉਲਿਖਤ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਡੰਢਲਾਂ ਨੂੰ
ਧਰਾਤਲ ਦੇ ਜਿੰਨਾ ਨੇੜੇ ਹੋ ਸਕੇ, ਨਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਡੰਢਲਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਮੇਂ ਤੇ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣਾ ਫਸਲ
ਨੂੰ ਰੱਦ ਹੋਣ ਲਈ ਭਾਗੀ ਬਣਾਏਗਾ।

ੲ. ਬੀਜ ਮਾਪਦੰਡ (ਜੀ1 ਤੋਂ ਜੀ4)

(1) ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰ ਉਲੇਖ

ਆਕਾਰ	ਕੰਦ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਔਸਤਨ	ਤੱਤਸਥਾਨੀ ਭਾਰ
	ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਦੋ ਚੌੜਾਈਆਂ	
ਬੀਜ ਆਕਾਰ	30-35 ਮਿਲੀਮੀਟਰ	25-125 ਗ੍ਰਾਮ
ਵੱਡਾ ਆਕਾਰ	55 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਤੋਂ ਉਪਰ	125 ਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਉਪਰ

ਨੋਟ:

- (i) ਕੰਦ ਦਾ ਆਕਾਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕੰਦ ਦੇ ਮੱਧ ਵਿੱਚ ਦੀਆਂ ਦੋ ਚੌੜਾਈਆਂ ਅਤੇ ਲੰਬਾਈ ਦੇ ਔਸਤ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਜਾਂ ਕੰਦ ਦੇ ਤੱਤਸਥਾਨੀ ਭਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
 - (ii) ਇੱਕ ਬੀਜ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ, ਬੀਜ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਕਾਰ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੰਦ 5% (ਗਿਣਤੀ ਅਨੁਸਾਰ) ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।
 - (iii) ਬੀਜ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸਾਫ਼, ਸਿਹਤਮੰਦ, ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੰਦ ਜੀ1 ਅਤੇ ਜੀ2 ਦੇ ਬੀਜ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ 0.050% ਅਤੇ ਜੀ3, ਅਤੇ ਜੀ4 ਦੇ ਬੀਜ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ 0.10% (ਨੰਬਰ ਅਨੁਸਾਰ) ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।
 - (iv) ਕੱਟੇ ਹੋਏ, ਝਰੀਟਾਂ ਲੱਗੇ ਹੋਏ, ਬੇਢਬੇ, ਦਰਾੜ ਪਏ ਹੋਏ ਜਾਂ ਕੀੜਿਆਂ, ਘੋਗਿਆਂ ਜਾਂ ਕੀਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਰਾਬ ਕੀਤੇ ਕੰਦ 1.0% (ਭਾਰ ਅਨੁਸਾਰ) ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।
 - (ਡ) ਕੰਦਾਂ ਤੇ ਹਰਾ ਰੰਗਣ ਪ੍ਰਮਾਣਨ ਲਈ ਅਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।
- (2) ਹੇਠਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਤ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਲੱਛਣਾਂ ਵਾਲੇ ਕੰਦਾਂ ਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਸੀਮਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ:

ਬਿਮਾਰੀ	ਅਧਿਕਤਮ ਇਜ਼ਾਜਤਯੋਗ ਸੀਮਾਵਾਂ (ਨੰਬਰ ਅਨੁਸਾਰ)			
	ਜੀ1	ਜੀ2	ਜੀ3	ਜੀ4
ਦੇਰ ਬੁਲਸ (ਫਾਈਟੋਫਥੋਰਾ ਇਨਫੈਸਟੇਸ਼ਨਜ਼ (ਮੋਂਟ) ਡੀ ਬੈਰੀ), ਸੁੱਕੀ ਸੜਨ (ਫਿਊਜੇਰੀਅਮ ਕੈਰੂਲੀਅਮ (ਲਿਬ.) ਸੈਕ.) ਜਾਂ ਲੱਕੜੀ ਦਾ ਕੋਲਾ ਸੜਨ (ਮੈਕੋਫੋਮਿਨਾ ਫੇਜੋਲੀ (ਟੈਸੀ) ਜੀ. ਗੋਇਡਾਨਿਚ)।	0.1%	0.1%	0.5%	1.0%
ਗਿੱਲੀ ਸੜਨ (ਸਾਈਰੋਟੀਅਮ ਰੇਲਫਸੀ) ਸੈਕ.)	ਕੋਈ ਨਹੀਂ	ਕੋਈ ਨਹੀਂ	ਕੋਈ ਨਹੀਂ	ਕੋਈ ਨਹੀਂ

* ਆਮ ਉੱਲੀ (ਸਟ੍ਰੈਪਟੋਮਾਈਸਿਸ ਸਕੈਬੀਜ਼ (ਥੈਕਸਟ) ਵੈਕਸ ਅਤੇ ਹੈਨਰੀਕੀ	1.0%	1.0%	2.0%	3.0%
--	------	------	------	------

ਭੂਰਾ ਸੜਨ (ਰਾਲਸਟੋਨੀਆ ਸੋਲਾਨੇਸੀਅਰਮ (ਈ.ਐੱਫ.ਸਮ) ਈ.ਐੱਫ. ਸਮ)	0.0	0.0	0.0	0.0
---	-----	-----	-----	-----

** ਕਾਲੀ ਪੇਪੜੀ (ਰਹੀਜ਼ੋਕਟੋਨੀਆ ਸੋਲਾਨੀ ਕੁਏਹਨ)	2.0%	3.0%	5.0%	5.0%
---	------	------	------	------

ਕੁੱਲ ਬਿਮਾਰੀਆਂ	3.1%	4.1%	7.5%	9.0%
---------------	------	------	------	------

* ਬੀਜ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਕੰਦ ਵੀ ਆਮ ਉੱਲੀ ਨਾਲ ਸੰਕ੍ਰਮਿਤ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੀਜ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਨ ਲਈ ਠੀਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੀਜ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਰਸਾਇਣ ਦੁਆਰਾ ਉਪਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੁਕੱਰਰ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਕ੍ਰਮਿਤ ਕੰਦਾਂ ਵਾਲੇ ਬੀਜ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਉਪਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

** (i) 5% ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੁਰਚਵੀਂ ਧਰਾਤਲ ਧਾਰਣ ਕਰਦੇ ਕੰਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਕਰਮਿਤ ਇਕਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(ii) ਮੁਕੱਰਰ ਸੀਮਾ (5-10%) ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਲੀ ਪੇਪੜੀ ਸੰਕਰਮਣ ਵਾਲੇ ਬੀਜਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਰਸਾਇਣ/ਉੱਲੀਨਾਸ਼ਕ ਨਾਲ ਉਪਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(iii) ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਲਈ, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀਆਂ ਉਲਿਖਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਉਚੇਰੀ ਬਿਮਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਵਿਚਾਰੀ ਜਾਵੇਗੀ।

3. ਲੱਭਣਯੋਗਤਾ

(i) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਬੀਜ ਉਤਪਾਦਕ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਬੀਜ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬੀਜ ਦੇ ਸ੍ਰੋਤ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ii) ਪ੍ਰਮਾਣਨ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਬੀਜ ਚਿਟ ਤੇ ਉਤਪਾਦਕ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਨਾਮ, ਪਤਾ, ਫੋਨ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਈ-ਮੇਲ ਵਰਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(iii) ਅਗਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਬੀਜ ਉਤਪਾਦਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਬੀਜ ਹੀ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪੂਰਨ ਲੱਭਣਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਨਿਯਮ ਜੀ0 ਤੋਂ ਜੀ4 ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

(iv) ਚਿਟ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਕਿਊਆ-ਆਰ ਕੋਡ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚਿਟ ਉੱਤੇ ਛਪੀ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇ।

4. ਜੀ0 ਤੋਂ ਜੀ4 ਤੱਕ ਬੀਜ ਦੀ ਲੇਬਲਿੰਗ

ਬੀਜ ਕੰਦ ਮੋਹਰਬੰਦ ਬਕਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਬਕਸੇ 'ਤੇ 12 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x6 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦੀ ਇੱਕ ਕਤਾਰਬੱਧ ਕੱਪੜਾ ਚਿਟ ਚਿਪਕਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ-ਲਿਖੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਚਿਟ ਨੰਬਰ ਫ਼ਸਲ ਆਲੂ
ਕਿਸਮ ਬੀਜ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ

ਸਮੂਹ ਨੰਬਰ

ਪੁੰਗਰਨ/ਫੁੱਟਣਾ (ਘੱਟੋ-ਘੱਟ)

ਉਤਪਾਦਕ ਏਜੰਸੀ (ਨਾਮ, ਪਤਾ, ਫੋਨ #, ਈ-ਮੇਲ)

ਪ੍ਰਵਾਣਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਦਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਮੋਹਰ

ਕਿਊਆ-ਆਰ ਕੋਡ

ਟੈਗ ਰੰਗ: ਜੀ0 (ਸਲੇਟੀ), ਜੀ1 (ਗੁਲਾਬੀ), ਜੀ2 (ਭੂਰਾ), ਜੀ3 (ਸੰਗਤਰੀ), ਜੀ4 (ਲਾਲ)

ਬੀ.ਬੀ.ਐੱਸ. ਤੇਜੀ,
ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਸ਼ੀਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ,
ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਿਕ
ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ।